

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1911. május 11.

108. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hírdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Olvasóinkhoz.

Egy helybeli estilap munkatársa, ki a tisztességes újságírást összetéveszti a botrányhajhászással, egy hét óta személyes jellegű támadásokat intéz lapunk felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa ellen azért, mivel ez az itt működő szintársulat vállalkozójának a szinlapok és kommunikék közlésére nézve egy minden tekintetben méltányos és előzékeny hirdetési árajánlatot tett.

A támadó cikkek írója, aki három havi itt időzés után minden áron a „közélet purifikátorának“ akar felcsapni Fiumében, verte a mellét és nagy hangon hirdette, hogy ezeket a dolgokat „sehol a világon nem fizetik“. Szerkesztőnk eljárását pedig hazafiatlanságnak, megsarcolásnak és mi egyébnek nevezte. Nehogy olvasóink ama része, mely a színházi hirdetések természetét és a kiadóhivataloknak ez ügyben szokásos eljárását nem ismeri, csak részben is félrevezettesse magát az eszközeiben egyáltalában nem valógatós, botrányhajhászó kijelentéseitől, egyenesen a „Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségéhez“, az összes fővárosi és vidéki lapok hivatalos fórumához fordultunk, hogy igazolja eljárásunkat. Erre ma a Szövetség ügyészének és a szövetségi hiva-

„A Tengerpart“ tárcája.

Pogány Pál ur esetei.

Kengyely Jóskának ezen a tájékon valami dolga lévén, egy kis kerülővel utba ejtette Pogányékat. Pál ur ugyan ezidő szerint szalmaöveg volt, mert a nemzetes asszony két hét óta a leányánál tartózkodott. Jucika várandós állapotára való tekintettel most a nemzetes asszony volt nála a soros és nem Kengyeliné Jóskáné, mint az első ilyen alkalommal.

De a szalmaövegység nem gátolta Pál urat, hogy néha vendégét és nászát minden jóval el ne tudja látni, ami egy uri háznál feltalálható. A nemzetes asszony fehér cselédjei úgy ki voltak már oktatta, hogy egypár vendég nem hozta őket zavarba. Misa is tudta a járást a pincébe, hol az igaz, hogy csak idei borok vannak, mert a keserű termésnek nem szabad megöregedni, de az tiszta és jól itatja magát, kivált így tavasszal savanyuvizzel, de Pál ur maga tisztán issza, mert azt tartja, hogy:

„Aki vizet tölt a borba,
Guta ilti aztat volna.“

Itt van Gujáss bácsi és Balló Béni is. Ebéd alatt érkezik a posta, hogy Jucikának fia született. A nagyapák erre az örömhírré egymás nyakába borultak, azután kocintottak a többiekkel az új honpolgár egészségére.

— Tudjátok-e barátaim, micsoda nap

talos értesítő felelős szerkesztőjének, dr. Marton Sándornak aláírásával a következő választ kaptuk, melyhez felesleges bárminemű kommentárt fűznünk:

MAGYAR UJSÁGKIADÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A Magyar Ujságkiadók Szövetsége elnökéhez intézett átiratára, minthogy elnökünk ez idő szerint Karlsbadban időzik, — az ügy sürgősségére való tekintettel, — én vagyok kénytelen az ideiglenes választ a következőkben megadni.

A Szövetség számos ülésén kifejezésre jutott a Szövetség választmányának azon nézete, hogy a színházaknak ugynevezett kommunikék és szinlapjai leköléséért hirdetési díj követelendő. Az Ön elvi álláspontja tehát teljességgel fedi a Szövetségben kifejezésre jutott álláspontot és azt helyesnek és korrektnek kell elismernem.

A Szövetségnek legutóbb 1911. évi február 25-én Aradon megtartott teljes választmányi ülésén, melynek főtárgyát a hirdetési ügy szabályozásának tárgya képezte, a Szövetség egyhangulag határozta el azt, hogy az általános hirdetési tabellába, (amelyet az egyes lapok a hirdetés speciális tartalmu vagy speciális elhelyezése szerinti hirdetési árakból

volt tegnap, mikor a kis unokám született? — kérdi Kengyely Jóska.

— Március 20-ika Kossuth Lajos halál-
zási napja.

— Ilyen az élet, egy nagy ember meghalt és egy kis ember születik. — Ezt a szentenciát Gujáss bácsi bocsátja világgá.

— Nem lehessen tudni, nem a Kossuth Lajos lelke szállott-e bele az új szülőltbe. — Ezt Bittó Béni szavalja, aki egy kissé mindig hitt a lélekvándorlásba.

— Egy eszmét adtál nekem, Béni barátom, a gyereket Kossuth Lajosnak kereszteljük. — Elfogadom! — hagyta helybe Kengyely Jóska.

— Gazda nélkül csináljátok a számadást, — szólal most fel Gujáss bácsi.

— Az én fiam nem fog apja akaratának ellentmondani.

— Az én leányom még kevésbé.

— Nem is ezekről beszélek, hanem a papról.

— A papnak azt kell tenni, amit a szülők akarnak.

— Tán meg teszi, de az anyakönyvbe nem írja be.

— Már miért ne írná?

— Mert Kossuth nem szent.

— Minden igaz magyar előtt szent, ez az én véleményem, — mondja Pál ur.

— Százszor szentebb, mint Szervác, — mondja Kengyeli.

— Pongrác, — toldja Béni.

— Bonifác, — fejezi be Gujáss.

— A fagyos szentek, akik kiveszik az

tartoznak összeállítani), külön beállítandó a színházi szinlapok és kommunikék árszabása is.

Megjegyzem egyébként, hogy ez a kérdés a Szövetség ülésén már sokat lett vitatva, e tárgyban több indítvány lett tárgyalva, de a Szövetség ülésén mindig az jutott kifejezésre, hogy oda kell hatni, hogy a lapok a színházak és hasonló vállalatok szinlapjainak és kommunikékének leköléséért okvetlenül díjaztassanak, csupán az volna tilos, hogy az ily díjazás azzal a céllal történjék és fogadtassék el, hogy az a szabad kritika jogát bármely irányban is befolyásolja.

Amennyiben Önnek szüksége volna arra, hogy beadványával Szövetségünk tovább is foglalkozzék, úgy azt a legközelebbi választmányi ülés elé fogjuk terjeszteni.

Budapest, 1911. május hó 8.

Kiváló tisztelettel

Dr. Marton Sándor

a Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségének jogtanácsosa.

Tekintetes

Murai Jenő urnak

„A Tengerpart“ című napilap szerkesztője és kiadótulajdonosa

Fiume.

ember szájából a kenyeret.

— Meg Urbán, aki megissza előlünk a bort.

— Akiket a kutya se hiv az asztalunkhoz, mégis oda ülnek.

Igy versengtek a bus magyarok a szentek lekicsinylésében.

— Most már csak azért is követelni fogjuk attól a paptól, hogy a gyereket Kossuth Lajosnak keresztelje és így írja be a matrikulába — dörgik a nagyapák.

— A polgári anyakönyvvezető talán meg is teszi, de a papot kétlelem, — jegyzi meg Gujáss bácsi.

— Hát ha Pulszkyt Garibaldinak hivhatják, miért ne hivhatnák Kossuthnak az én unokámat — méltatlankodik Pál ur.

— Pulszky luteránus, de Kengyely katolikus.

— Akkor inkább luteránussá leszek, — mondja Jóska.

— De mit szól hozzá Titusz, a fiad.

— Az apja kedvére azt is megteszi.

— Most meg már az asszonyokat hagyatátok ki a számításból, — akadékoskodik Gujáss bácsi.

— Ej, nem mindenki olyan papucshős, mint Gujáss bácsi.

Gujáss bácsi Pál urnak erre a megjegyzésére nagyon elkomolyodott és így válaszolt:

— Nekem nincs hitese feleségem, csak gazdaasszonyom, nem tagadom, hogy egy kissé nyelves, de a nyelvését eltűröm, mert tudom, hogy engem tart vissza a devernálási szenve-

A levél eredetijét felelős szerkesztőnk a szinügyi bizottság holnapi, csütörtöki ülése elé fogja terjeszteni.

Városi statisztika.

Az országos statisztikai hivatal folyó évi munkaprogramjába többek között az önkormányzati szervek statisztikájának összegyűjtését vette fel és ennek keretén belül a városok statisztikáját is össze fogja állítani. A városok jövő sorsára nagy jelentősége van ennek a részletes statisztikai adatgyűjtésnek.

Évtizedekig a városok sorsának ügye elhanyagolt ága volt az államkormányzásnak s így évtizedekig a hivatalos statisztika sem érdeklődött a városok érdekes, sajátos, mozgalmas élete iránt. Csak a legutóbbi idő az, mióta talán inkább gazdasági szükségességéből, mint a városok nagy jelentőségének belátásából, reá terelődött a hivatalos körök figyelme is a városokra.

A városok helyzetét, életét, a városok intézményeit, a városok fejlődésével összefüggő városi társadalmi élet lüktetését, a városok bajait csak a statisztika tárhatja fel az érdekeltek és a nagyközönség előtt. A városokról összegyűjtendő statisztika megadja majd városaink valódi megismerésének lehetőségét, másfelől lehetségessé teszi a városok fejlődésére vonatkozó tudományos igazságok megállapítását. A statisztikának, mint tudományos igazságok kiderítésére szolgáló eszköznek s a leíró ismereteket egymással összefüggésben felépítő szervnek különösen nagy jelentősége van a városokra nézve.

A statisztikáról már Napoleon azt mondta: la statistique est le budget des choses (a statisztika a jelenségek költségvetése.) Hogy milyen nagy jelentősége van a statisztikának a városokra, akkor fogjuk csak kellőleg tudni méltányolni, ha a városokról készített, egybefoglalandó, csoportosítandó és összehasonlítható statisztikából megismerjük a városok helyzetét: tehát a nemzet életerejének legjelentékenyebb tényezőit. Magyarországon még nagyon kevés azoknak a száma, kiket áthat annak az igazságnak meggyőző ereje, hogy az egyes jóléte az összesség jólé-

délyemtől, már régen megütötték volna portámon a dobot, ha ez a házsártos személy nem volna mellettem, én neki sokat köszönhetek, de ha családi ügyeimbe avatkoznék, akkor rögtön elkergetném, ti azt azonban ilyen könnyen meg nem tehetitek a hites feleségeitekkel, az a különbség közöttünk. De annyit mondok, hogy ezt a keresztelési kényes kérdést csinján hozzátok elő az asszonyaitoknak, hogy kudarcot ne valljatok és ne keljen nekem a rámkent papucshős címet rátok visszakennem.

— Én éppen úgy tiszteltem Kossuth Lajos emlékét, mint ti s nincsen is ellene semmi kifogásom, hogy az ujszülött e nagy névvel megbecsültessek és kívánom is, hogy Béni barátom sejtelve teljesedjék, de jól vigyázzatok, mert az asszonyok kiszámíthatatlanabbak még a papoknál is. Ez a komoly hangon elmondott beszéd nagyon elhallgattatta a két nagyapát. Nem válaszoltak rá semmit, csak némán nyújtottak kezét Gujáss bácsinak.

Azután nem beszéltek a dologról többet, hanem koccintottak, ittak és leültek ferblizni. Később Gujáss bácsi is megtudta, hogy a kuruc nagyapák előadták szép, édes szóval az anyáknak Kossuth Lajost, de minden ékesszólásuk dacára csak a Lajost bírták kivívni s így a plébánosnak is békét hagytak, de a tapolyvári polgári anyakönyvvezető, a ki a szentekkel nem törődik, szépen beírta egész szóval, hogy az ujszülött neve „Kossuthlajos”, pedig ez a matrikula az igazi és nem a plébánosé!

S. Gy.

tétől függ és így nem szívesen fordítanak megfelelő áldozatot annak a szervezetnek fejlesztésére, mely a kirívó igazságtalanságok feltűnésére alkalmas.

Most, mikor az országos statisztikai hivatal munkaprogramjába vette a városi statisztika alapos, részletes összegyűjtését, ebben mi egy szebb jövő hajnalhasadását látjuk, mert érezzük, hogy végre irányadó körökben is felismerték a városok nagy jelentőségét, erjét és az egész gazdasági és társadalmi berendezés átförnyésére való képességét.

Az igazságnak megfelelőleg konstatálnunk kell, hogy a városokról nem az lesz a legelső statisztika, mely kizárólag csak a városok helyzetével és belső életével foglalkozik. A magyar városok országos kongresszusa már első közgyűlése alkalmával reámutatott a városi statisztika gyűjtésének szükségességére és fontosságára. Kiváló s kitűnő szakember fejtegette ki, hogy a városok érdekes, változatos, sajátos élete a statisztika fokozottabb figyelmét érdemli meg. A városok kongresszusa határozatából kifolyólag sajtó alatt is van már a városok statisztikai évkönyve, mely első ilyen műve munkája lesz a maga nemében. A városok statisztikai évkönyve azonban nem ölelhet fel a városok életviszonyaival összefüggő kérdések olyan tömegét, mint teszi azt most az országos statisztikai hivatal adatgyűjtése. Ez az adatgyűjtés kiterjed az általános kérdéseken kívül a városi alkalmazottak viszonyaira, az adózási viszonyokra, a város háztartására, a város adósságaira, a városi gyámpénztárra, a városi vagyonállapotára és a város kezelése alatt álló alapoknak, takarékbetéteknek, értékpapiroknak, adósságleveleknek gyümölcsöztetési és elhelyezési módjaira, a város nyugdíjalapjára, a szegényügyre, a rendezett tanácsú városok törvényhatósági terheire, a közoktatásügyre, a városi kultur- és jóléti intézmények fenntartási költségeire, a város összes üzemeire: a világiatás vízvezeték, csatornamű, fürdők, vásárcsarnok, közbiztonsági híd, jéggyár, téglagyár, városi nyomdavidálművek, városi bányákra, tüzelőanyag raktárakra, városi vasutakra és városi kezelésben lévő egyéb vállalatokra. A maga nemében tökéletes lesz ez a statisztika. A statisztikai adatgyűjtésnek, a tervezet szerint, szulypontja a városok háztartási viszonyaira esik.

Ez helyes is, mivel a városok háztartásának a rendezése az a legelső feladat, melynek jól vagy rosszul való megoldásától függnek a városok jövő fejlődésének lehetőségei. Örömmel látjuk ezt az adatgyűjtést, mert ezzel egy nagy lépéssel közeledünk a városi törvény megalkotásához, minthogy az a meggyőződésünk, hogy az új városi törvény megalkotásához lesznek a most gyűjtendő statisztikai adatok felhasználva.

Érezzük és tudjuk, hogy rengeteg ama kérdések száma, hol a városok élete és a társadalmi gazdasági s művelődési viszonyok összekapcsolódnak s elismerjük, hogy mindezeket a statisztika kérelhetetlen rideg számadataival megvilágítani amilyen szükséges, éppen olyan nehéz feladat. Annyival is nehezebb, mert hiszen a hivatalos városi statisztikai adatgyűjtésnek még a kezdetén vagyunk és a városok életével összefüggő összes problémák adatait egyszerre összegyűjteni nem igen lehet.

Hogy azonban a hivatalos körök figyelme már reá irányult a városokra, ennek csak örülni tudunk s tekintve azt a nagyfontosságú, messze kiható következményeket, melyek a városi statisztikával összefüggnek, a pártatlan szakértelemmel összeállított kérdőívek pontos, lelkiismeretes kitöltését nem tudjuk egész nyomtatékkal figyelmébe ajánlani Magyarországon minden városának.

UJDONSÁGOK.

— **A kormányzó itthon.** Wickenburg István gróf kormányzó, a ki Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter temetése alkalmából több napig Budapesten tartózkodott, ma reggel Fiuméba visszatért. A kormányzó a jövő héten ismét a fővárosba utazik.

— **A delegáció ülése.** A városi állandó bizottság Corossacz Ferenc első alpolgármester elnöklésével ülést tartott. Bejelenti, hogy Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter elhunyt alkalmából a város nevében részvét-táviratot intézett Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnökhöz, amelyre a gróf tegnap válaszolt. Közli, hogy betegség és egyéb ok miatt két ügyosztályban ideiglenes tisztviselőket alkalmazott. Jelenti, hogy Wickenburg István gróf kormányzó a városi választást május 15-ikére kitűzte. Végül bejelenti, hogy a kultuszminiszterium a nosztrifikálási rendeletet az év végéig meghosszabbította. A napirendre térés előtt

Lenaz dr. felhívja a bizottság figyelmét a színházi vállalkozóval kötött szerződésre, mely a folyó évben lejár. Szükségesnek tartja, hogy erre vonatkozólag árlejtést írjanak ki.

Pehlin alközségben teljesítendő munkálataira a bizottság 1,200 koronát utalványoz, majd jóváhagyja egy csalai telek megvásárlására vonatkozó szerződést.

A Calvaria vízvezetékének kibővítési munkálataira 4,000 koronát engedélyeztek.

A városi alkalmazottak betegpénztári járulékaik kiutalványozása ügyében a határozathozatalt az ujonnan megalakuló reprezentanzára bizzák.

Sorra kerül a kormányzóságnak a vasuti fűtőház kitélepitése s az iparvágányoknak az osztrák határig való meghosszabbítása ügyében küldött átirata. A delegáció megbizsa Deseppi Róbert tanácsost s De Emili mérnököt a tervezetek tanulmányozásával.

A Minach-féle telek vízvezeték kiépítésére 7000 koronát szavaznak meg.

Egyik kávéháztulajdonos engedélyt kér nyári üzlethelyiségének kibővítésére. Az engedély ügyében az új representanza határoz.

A zárt ülésre áttérve, néhány kisebb jelentőségű ügyet elintéznek, mellyel az ülés véget ért.

— **Hieronymi emlékezete.** A Magyar Mérnök- és Építész Egylet fiumei osztálya tegnap este tartott rendkívüli választmányi ülést tartott Egan Lajos miniszteri tanácsos elnöklésével, hogy gyászának kifejezést adjon azon mérheterlen vesztéséig felett, amely a mérnöki kart Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter elhalálozásával érte. Az elnök kegyeltes megnyitó szavai után Pop József műszaki tanácsos emlékezett meg az elhunyt miniszter jelentősebb műszaki alkotásairól, a Fiumében általa kezdeményezett munkálatokról és a város fejlesztésére irányuló nagyszabású terveiről, melyek kivételében azonban a halál gátlotta meg.

— **Érettségi biztos.** A kultuszminiszterium a fiumei kereskedelmi iskolához Erdődi Béla dr. főigazgatót rendelte ki érettségi biztosnak.

— **Közgyűlés.** A Művészetek Országos Szövetségének XXVI. kerülete ma este 8 órakor a De la Ville szálló éttermében közgyűlést tart. A tagokat ez uton is felkérlik, hogy minél számosabban megjelenjenek.

— **Művész-esték.** Ma este új műsorral ismét kabaré lesz a Thália-színházban. Az egész estét kitöltő kabarában a társulat valamennyi tagja szerepel.

— **Az új fűtőház ügye.** A delegáció üléséről szóló tudósításunkban röviden megemlítettük már, hogy tárgyalás alá kerül a vasuti

fűtőház kitélepítése s a gyárváros iparvágányának az osztrák határig való meghosszabítása. Erre vonatkozólag jelenthetjük, hogy a kereskedelmi miniszterium a kormányzóság útján a helyszíni tárgyalást május 15-ikére kitűzte, melyen az összes érdekelt hatóságok és magánosok megjelennek. A helyszíni tárgyaláson a kormányzóság, a tengerészeti hatóság, az államvasutak, a városi tanács, a petróleumfinomító, az Union vegyészeti gyár, az Usina Gas, a Whitehead and Co. torpedógyár, a chemiai gyár, a Danubius hajógyár, a két olajgyár s a tanningszár képviselői vesznek részt. A tárgyalás jegyzőkönyveit a kereskedelmi miniszteriumhoz terjesztik fel.

— **Két feljelentés rágalmozásért és becsületsértésért.** A Fiumei Estilap munkatársának Gyulai Zsigának lapunk szerkesztő-tulajdonosa ellen éleszóval tett rágalmozó kijelentése miatt, melyet lapunk e hó 6-iki számában közöltünk, ma tettük meg a helybeli járásbírósnál a büntető feljelentést, melyet a bíróság 932. szám alatt iktatott. A büntető törvénykönyvnek erre vonatkozó 250. §-a így szól:

„A rágalmozás vétségét követi el és hat hónapig terjedhető fogházzal és ötszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: Aki valakiről többek jelenlétében vagy több, habár nem együtt levő személy előtt olyan tényt állít, mely valódisága esetében az ellen, a kiről állított, a büntető eljárás megindításának okát képezne, vagy azt a közmegejtésnek tenné ki“.

Ezenkívül külön büntető feljelentést adunk be holnap ügyvédünk útján ugyanazon Gyulai ellen a F. Estilap tegnapi számában foglalt hat rendbeli becsületsértés és rágalmozás miatt. Minthogy ez utóbbi esetben sajtó útján elkövetett deliktumról van szó, ezen ügyet külön tárgyalja a helybeli törvényszék. A nyomtatvány útján elkövetett rágalmozást a btk. 259. §-a egy évig terjedhető fogházzal és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel bünteti.

— **A fagyos szentek.** A hét három utolsó napját ez idén a fagyos szentek foglalják le maguknak a kalendáriumban. Május 12-én, pénteken, szent Pongrácz köszönt be. Ő az első fagyos szent. Közvetlen utána Szervác következik. Vasárnap, 14-én, Bonifác napja lesz. A Meteor május 11-ére fagyot jövendöl, előre azonban nem kell tulságosan félni a jóslattól. Hátha a derék szent Pongrácz mégis csak megembereli magát s merő jóakaratból blamirozza a — Meteorot... A fagyos szentek napjai után pedig végre-valahára mégis beköszönhet a szép májusi idő, hiszen eddig alig volt pár óra, amikor kisütött a nap a felhők fodrai közül, hogy aztán ismét elboruljon az egboltozat. A folytonosan esős, megbizhatatlan időjárás végét a derék időjósok e hó közepére jelzik s május 23-ig változó időt jósolnak. Csak ezen túl következnek a derűs, meleg, májusi napok.

— **Térszene.** A Jellasich-gyalogezred zenekara ma este hét és nyolc óra között térszenét ad a Dante-téren a következő műsorral:

1. Fucik — Fantasztikus induló.
2. Auber — a „Fra Diavolo“ opera szimfóniája.
3. Fetras — Keringő.
4. C. M. Weber — Az „Il franco tiratore“ opera fantáziája.
5. Zellner — Potpourri.

— **Aki megjövendölte a halálát.** A napokban Drága községben meghalt Perics Péter nyolcvanegy éves ács. Az öreg ember halálát egy szokatlan körülmény teszi érdekessé. Husz évvel ezelőtt ugyanis koporsót készített, amelynek oldalára ráírta halála évét, 1910-et. Bár a jövendölés csak egy évi különbséggel vált be az ács megjövendölt halála, a babonás emberek közt mégis sok szóbeszédre ad alkalmat.

— **Egy tisztviselő balesete.** Ma délelőtt majdnem végzetes kimenetelű szerencsétlenség történt a postahivatalban. *Mitrovich* Emil, postatávíró kiadó a földszinten levő iromány-

raktárba ment, hogy onnan nagyobb mennyiségű blankettát hozzon ki. Mikor fellepett a padlózatról a gallériára vezető lépcsőre, hirtelen lefordult s oly szerencsétlenül esett a földre, hogy súlyosabb belső sérüléssel terült el a padlózaton. A szerencsétlen postatisztviselőt *Schweitzer* Artur dr. tengerészeti hatósági orvos részesítette első segítségben, aki egyuttal intézkedett a kórházba szállítás iránt is. Az eset mély megilletődést keltett a postahivatal tisztviselői között. Eddig még nem állapíthatták meg, hogy a baleset hogyan történt.

— **A Fiumei Szinpártoló Egyesület** intéző bizottsága és szintügyi választmánya május 11-én d. u. 6 órakor az állami gimnáziumban gyűlést tart.

— **Megjelent a kvarnerói cápa.** Minden évben, pontosan a tavaszi szezon közepe felé a lapok hírül adják, hogy a kvarnerói öbölben a halászok kisebb-nagyobb cápát láttak. Ha a cápa megjelenéséből szép időre lehet következtetni, akkor örömmel kell üdvözölni az idei első cápa szereplését. Tegnap délután ugyanis az abbáziai Kvarnero kávéház vendégei a kávéház terrasszához elég közel egy hatalmas cápa fejét látták felbukkanni. A cápa megjelenése természetesen nagy feltűnést keltett s az egész oszonnázó közönség — a fizető pincér bánatára — a partra rohant, hogy cápát láthasson. A ritka látványosságban azonban nem gyönyörködhetek, mert a félelmetes tengeri szörny nem akart másodsor is mutatkozni s csak az uszása közben felvert hullámokból lehetett következtetni, hogy merre halad.

— **A susáki halálház.** A susáki Uskocka Ulican ma délelőtt nagy rémületet keltett az a hír, hogy az 53. számú házban ismét halálos kimenetelű szerencsétlenség történt. A szerencsétlenség oka ama vétkes gondatlanság, hogy a nagy bérpalota lépcsőfeljárata nincs megfelelő korláttal ellátva, mely miatt egy ember már az életét veszítette el. *Bonicsics* Franciska varrónő ma délelőtt tizenegy óra felé elküldötte tizenegy éves József nevű fiát a boltba, hogy hozzon vaját. Alig távozott el a gyermek anyja harmadik emeleti lakásából, már is jelentkezett nála a házmester, aki rémülten mesélte el, hogy a fiu holtan fekszik a ház udvari kövezetén. A borzalmas hír szörnyen lesújtotta

a szerencsétlen asszonyt, aki félig esztét veszítve rohant fiának vértócsában fekvő holttestéhez. Időközben a lakók értesítették az egyik közelben lakó orvost, aki azonban már csak a beállott halált állapíthatta meg. A rendőrség a helyszíni szemle után előterjesztést tett felettes hatóságánál, hogy a hiányos lépcsőkorlát kiegészítése iránt intézkedés történjék. A szerencsétlenség valószínűleg úgy történt, hogy a kis fiu kifutott anyja lakásából s minthogy idejekorán nem tudott megállni, a harmadik emeleti keskeny lépcsőről a mélységbe zuhant. A kétségbeesett anya egyetlen fiát veszítette el s ismerősei attól féltik, hogy a fájdalomtól megőrül. Az összeroncsolt hullát a temető halottasházába szállították.

— **Halálozás.** Ma éjjeli egy órakor meghalt Fiumében *Nattich* Henrik helybeli műórás, aki a chronométer- és órásparnak Fiume határain túl is ismert, kiváló mestere volt. Még harminckét évvel ezelőtt költözött Fiuméba Bács-Bodrog megyéből és puritán jellemével és kiváló szaktudásával csakhamar első helyre küzdötte fel magát a maga szakmájában. Halálát a *Nattich*- és *Maylender*-családok és nagyszámu rokonság gyászolja.

— **Bőséges rákfogás.** A chioggiai halászok az elmúlt éjjel olyan szerencsével halásztak, hogy ma reggel elárasztották tengeri rákkal a fiumei halpiacot. A bőséges fogás következtében a rák ára, mely eddig 2—4 korona között variált, ma leszállott kilónként nyolcvan fillérré.

— **Halálos szerencsétlenség.** Tegnap reggel az Abbáziában épülő Vay-villa munkálatainál halálos baleset történt. *Malvich* Ferenc 47 éves kőműves egy 12 méter magasságban levő állványon dolgozott, amikor az állvány megbillent és ő lezuhant. A földrezuhanásnál két bordáját elverte és tüdeje is súlyosan megsérült. A balesetről értesített abbáziai mentők a fiumei kórházba akarták szállítani a súlyosan megsérült embert, aki azonban utközben, Volosca közelében meghalt. Erre a hullát a voloscai temető halottasházába vitték. A szerencsétlen embert hattagu családja gyászolja.

— **Furfangos tolvaj.** *Saronich* József, egyik susáki cég alkalmazottja a minap gaz-

Ma hajnalban egy órakor élete 58-ik esztendejében hosszas betegség után kiszenvedett felejthetetlen családfőnk

NATTICH HENRIK

műórás.

A drága elhunyt temetése holnap, e hó 11-én, csütörtökön délután 4 órakor megy végbe a Via Gius-Tartini (azelőtt Via Cisella) 12. számú házból.

A gyászoló család.

A Horvát-Szlavon Országos Jelzálogbank, Zágrábban,

telkekre és házakra becsértékük felének erejéig

4¹/₂%-os törlesztéses jelzálogkölcsonöket nyujt

— és —

építési hitelek engedélyez.

Fiumében benyújtásokat átvész és mindennemű felvilágosítás ad a

Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság,

hol részletes tervezetek is kaphatók.

Eltűnt aviatikus.

PÁRIS, máj. 10. Debussy aviatikus tegnap elhagyta a Douai-i aerodromot, hogy hosszabb repülést tegyen s este akart visszatérni. Eddig azonban még nem érkezett hír felőle s szerencsétlenségtől tartanak.

Nagy banksikkasztás Kinában.

PÉTERVÁR, máj. 10. Pekingből táviratozzák, hogy a kínai állambanknál egy millió rubelt elsikkasztottak. Az egész bankigazgatóságot elmozdították.

Mánuel exkirály balesete.

RÓMA, máj. 10. Manuel exkirályt, aki néhány napig inkognitóban nagyanyjánál Nápolyban időzött, Rómába való utaztában automobilbaleset érte. Mánuel nem sebesült meg.

A zágrábi érsek beteg.

ZÁGRÁB, máj. 10. Posilovich József dr. zágrábi érsek megbetegedett. Az érsek tegnap lázba esett. Háziorsosa szigorú diétát rendelt számára.

Színházégés Angliában.

LONDON, máj. 10. Az aldershoti királyi színházban tegnap tűz ütött ki, amely teljesen elhamvasztotta a nagy színházat.

ZANUTEL A.

könyvkereskedése

Telefon 197. - FIUME. - Via Adamich.

Nagy választék sz. pirodalmi, tudományos, művészi és ipari könyvekben. Az ifjúság és a gyermekvilág részére olasz, magyar, német színesen illusztrált képekkel ellátott tanulságos könyvek.

Mindenki által hozzáférhető olcsó árak.

Kitüntetett Első Nagy Divatszalon

Maly-Vidali C. utóda

Alapított 1872. évben FIUME Aranyéremmel kitüntetve

Ő fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója.

Női kalap modellek, bel- és külföldi gyárakból. - Augol kalap különlegességek. - Csokorszállagok és nemzeti szállagok, virágok és tollak divatcikkek nagy raktára.

CONTINENTAL-AUTOMOBIL
PNEUMATIKS

Képviselet és raktár Fiumében:

Gilić R.

Telefon 677. Via Lod. Rossuth 13. Telefon 677.

Két elegáns, teljes
hálószoba berendezés,

esetleg részletfizetésre is eladó

HERSKOVITS S.

Via Giuseppe Parini 6. szám.

Automobil bérelhető.

Fiumei első auto-kereskedelmi társaság

Telefon 310.

Telefon 310.

CONTIN G.

uj cukrászdája

Telef. 105. - FIUME, Calle S. Bernardino - Telef. 105
a domtemplom átellenében.

Naponta friss likőrök, különböző eredeti minőségűek az első bel- és külföldi gyárakból. Naponta friss édességek. Tea és desszert sütemények.

UJ VASKERESKEDÉS!

Igen nagy választék mindenféle email és alumínium edényekben, kályhák, csövek, ablaküveg, petrolium és mindennemű lakatos és asztalos szerelmekben. -- Jutányos árak.

MILLICH ROMUALDO
PIAZZA DEL GIARDINO PUBBLICO

Figyelem!

Figyelem!

NEMES HENRIK bazárjában

FIUME Via Fiumara 4.

Dus raktár cipőkben, harisnyákban, utazási cikkek, konyhaeszközökben stb.

Gyermekkoszik nagy választékban.
Játékkártya eladás.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTA-
GYŰJTEMÉNYTUCATJA
K. 5.-

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodam, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F.lli „avacic, Benco Ernő és Papp“ udolfi drogeriájában. Erd. árjegyek ingyen az „OLLA“ Gummiköz-
ontól Wien II/297 Praterstr. 57

25

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát
finom gyapjuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

kor.-ért

Vidékre mértékvétel-utasiás és posztóminták bérmentve küldetnek.

ZONGORA-TEREM ÉS KÖLCSÖN INTÉZET
ALAPITTATOTT 1880.

ÖZV. POTOSNJÁK ANTONIA
TELEFON 180. — VIALE FRANCESCO DEAK 38. — TELEFON 180.

Ajánlja a legjobb gyártmányú zongorákat és pianókat előnyös fizetés mellett.
ZONGORABÉRLET, JAVÍTÁS ÉS HANGOLÁS.
A világhírű Bösendorfer zongorák egyedüli képviselőse.

VIII. évfolyam.

„A Tengerpart“

Fiumének legélénkebben szerkesztett és legjobban informált
napilap a jelenleg

VIII. évfolyamában

jelenik meg.

Mint Fiumének és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legelterjedtebb és legrégebbi ma-
gyar napilapja

„A TENGERPART“

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgá-
numa.

Hirdetési árai a lap nagy példányszá-
mához viszonyítva igen mérsékelték.

Előfizetési árai:

Egy évre	--- K. 24.—
fél évre	--- „ 12.—
negyedévre	--- „ 6.—
egy óra	--- „ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART“-ot,
ugyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART“
házhoz szállítva csak 4 fillérbe
kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
«A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume
Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet.
[a Hungaria szálló mögött.]
Telefon 229. sz. Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

„Mercur“ könyvnyomdai műintézet
 FIUME
 Via Operai 12. Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlattel vidékre is készséggel szolgál.

Tulajdonos Chilko József

Hôtel Jolanda & Bavaria
 étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** Riva Schiavoni
 a Lido-hajóállomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák.
 Fedett és nyílt terrasz. :: Német és
 :: magyar konyha. ::
 Müncheni és pilzeni sör egyenesen a hordóból kimerve.
 Levelezés minden nyelven.

Fiume, Corso 7 **Spiegl Bazar** Fiume, Corso 7
 a Royal szálló alatt

Diszmu, játék, bőr, utazási, toilette és parfüm cikkek. Nipp és diszítési tárgyak. Üveg, porcellán, zománé, kőedény és alumínium cikkek. Házi és konyhaberendezés.

6 szabott ár: 54 fillér 1, 2, 3, 4, 5 korona és feljebb.

Nem igaz, hogy drága a kenyér!

Az „Anker“ kenyér

amely igen izletes és nagyobb táperővel bír, mint bármelyik más kenyér, naponta frissen kapható:

Malvich Giovanni fűszer- és csemegeüzletében, Via Germania 2,

Weiss Ignác fűszer üzletében Mercato 1. és

Cartesio Nicoló fűszer- és csemegekereskedő Corso.

MILANO **Concordia szálló**
 a közp. pályaudvar (Stazione Centrale) téren.
 Minden kényelem!
 Jutányos árak!

Schönborn-Buch heim Gróf uradalmából
**Polenai, Szolyvai,
 Luhi Erzsébet**
 Elsőrendű gyógyhatású természetes ásványvizek.
 Főrakt.: Berger Ernőnél Telef. 1302.
 Kapható minden jobb üzletben.

Ferlan Giovanni
 butorraktára
 Via Ciotta 3 sz. alatt megnyílt.

Nagy készlet mindennemű szalón- és egyszerű butorban. Rézbutor. Kárpitosműhely. - Asztalosműhely.

Olcsó árak.

WELLMANN TESTVÉREK
 VAS- ÉS FÉMÁRUKERESKEDÉSE
 Via del Pozzo 2. - FIUME - Via del Pozzo 2.

Nagy raktár tiszta alumínium-, berndorfi tiszta nikkell-, valamint zománcozott bádogg- és öntöttvas edényekben. - Konyha és tizedes mérlegek, súlyok stb.

Szolid kiszolgálás. **Olcsó árak.**

Weiss Jacques veje
Weiss Salamon
 Fiume-Corso.

Legdusabb választék mindennemű üveg, porcellán és lámpaárukban. - Berndorfi nikkell konyhaberendezés és alpaccacézüst. Különlegességek szálloda berendezésekben

SZATHMÁRY GYÖRGY
MÉSZÁROS ÉS HENTESMESTER
 FIUME, Vicolo della Germania 1.
 Telefon 11-72. Telefon 9-87.

„Lloyd“ szálloda

FIUME

A modern igényeknek megfelelően újjáalakítva. Az abbaziai hajók közvetlen közelében Elsőrendű vendéglő az épület földszintjén - Családok kedvenc találkozó helye.

Mérsékelt árak.

Navarro Hugo és Tsa tulajdonosok.

Mindennemű kézimunka,

valamint előnyomások, és elkezdett himzések, ugyancsak női disztárgyak és női fejdíszekből óriási választék.

Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül. WEISS és TÁRSA, FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép.)

Uj cselédközvetítő

iroda nyílt meg az Andrássy-utca és Remai-utca 4. számú ház sarkán.

Szives megbízásokat kér
 Telef. 12-69. Bratusa Károly.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEÁK-KORZÓ.

A magyarság találkozó helye.

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
 BUDAI KÁROLY

Rómába utazók figyelmébe! Gambrinus-Halle

Luhr Bácsi „BAVARIA“ Sörcsarnoka
 ROMA, Piazza San Silvestro,
 a főpostával szemben.

Magyar tulajdonos. - Magyar konyha.
 Magyar kiszolgálás. - Magyar újságok.

Valódi bajor és pilzeni sörök.
Olcsó árak!